

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol

CA(3)-07-11

CA553 : Rheoliadau Sgîl-gynhyrchion Anifeiliaid (Gorfodi) (Cymru) 2011

Gweithdrefn: Negyddol

Mae'r Rheoliadau hyn yn gorfodi yng Nghymru Reoliad (EC) Rhif 1069/2009 Senedd Ewrop a'r Cyngor ar gyflwyno rheolau iechyd mewn cysylltiad â sgîl-gynhyrchion anifeiliaid a chynhyrchion sy'n deillio o anifeiliaid nad oes bwriad i bobl eu bwyta, ac maent hefyd yn diddymu Rheoliad (EC) Rhif 1774/2002 ("Rheoliad Rheoli'r UE"). Mae'r Rheoliadau hyn hefyd yn gorfodi yng Nghymru Reoliad Rhif 142/2011 sy'n gweithredu Rheoliad (EC) Rhif 1069/2009 Senedd Ewrop a'r Cyngor, sy'n cyflwyno rheolau mewn cysylltiad â sgîl-gynhyrchion anifeiliaid a chynhyrchion sy'n deillio o anifeiliaid nad oes bwriad i bobl eu bwyta, ac maent hefyd yn gweithredu Cyfarwydddeb 97/78/EC y Cyngor o ran amryw o samplau ac eitemau a eithrir o archwiliadau milfeddygol ar ffiniau gwlad o dan y Gyfarwydddeb honno ("Rheoliad Gweithredu'r UE") ac sy'n rhoi atodiad technegol i'r rheoliadau hynny o Reoliad Rheoli'r UE.

Materion technegol: craffu

O dan Reol Sefydlog 15.2, gwahoddir y Cynulliad i roi sylw arbennig i'r offeryn a ganlyn:

1. Mae darpariaethau rheoliad 24 (Pwerau mynediad a phwerau ychwanegol) yn caniatáu i berson awdurdodedig gael mynediad i fangre ar unrhyw adeg resymol at ddiobenion sicrhau cydymffurfio â Rheoliad Rheoli'r UE, Rheoliad Gweithredu'r UE a'r Rheoliadau hyn. Mae'r diffiniad o "mangre" yn y Rheoliadau hyn yn cynnwys "unrhyw fangre ddomestig". Nid yw rheoliad 24 yn datgan yn benodol y dylid gwneud cais am warant yn unol â rheoliad 25 cyn arfer y pŵer mynediad o dan reoliad 24, ac nid yw hynny ychwaith yn ymhyg. O ganlyniad, ymddengys bod gan berson bŵer i gael mynediad i fangre ddomestig heb wneud cais am warant o dan reoliad 25.

1.1 Heb y cam diogelu o'i wneud yn ofynnol gwneud cais am warant cyn y gall person awdurdodedig gael mynediad i fangre ddomestig, gallai'r rheoliad fod yn torri erthygl 8 o Gonfensiwn Hawliau Dynol Ewrop ("yr ECHR"), sy'n rhoi'r hawl i berson gael parch am ei fywyd preifat, ei fywyd teuluol, ei gartref a'i ohebiaeth, ac adran 81 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 ("y Ddeddf"), sy'n datgan nad oes gan Weinidogion Cymru bwerau i wneud is-ddeddfwriaeth nad yw'n gydnaws ag unrhyw rai o Hawliau'r Confensiwn.

Mae'r Rheoliadau hyn yn codi materion tebyg i'r rhai a adroddwyd i'r Pwyllgor mewn cysylltiad â Rheoliadau Wyau a Chywion (Cymru) 2010 ("y Rheoliadau Wyau"), ynghylch y posibilrwydd o gael mynediad heb warant. Gellir cymharu'r Rheoliadau hyn a'r Rheoliadau Wyau a Rheoliadau Wyau a Chywion (Cymru) 2009. Er nad oedd darpariaeth debyg ynddynt, roedd Rheoliadau 2009 yn dibynnu ar y pŵer mynediad a geir yn adran 32 o Ddeddf Diogelwch Bwyd 1990, a oedd yn ei gwneud yn ofynnol cael gwarant gan ynad a ddylai gael ei fodloni ynghylch rhai gofynion cyn y byddai'n caniatáu arfer y pŵer mynediad. Nid yw'n glir pam nad yw'r un cam diogelu yn gymwys i'r ddarpariaeth ynghylch y pŵer i gael mynediad yn y Rheoliadau hyn, na pham y cafodd ei hepgor.

(Reol Sefydlog 15.2(i) – "ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw'n "intra vires".")

Gweler pwynt adrodd pellach 1 o dan Reol Sefydlog 15.3 sy'n ymdrin â phwyntiau adrodd ar ragoriaethau.

(Fel arall, efallai mai bwriad rheoliad 25 oedd darparu cam diogelu o'r fath, ond, os felly, mae'r diffyg esboniad clir ar wyneb y Rheoliadau yn achos o waith drafftio diffygiol y gellir ei adrodd o dan Reol Sefydlog 15.2(vi).

2. Mae paragraff 60 o Atodlen 2 (Diwygiadau canlyniadol) yn ceisio diwygio Rheoliadau Gwastraff (Cymru a Lloegr) 2011 ("Rheoliadau 2011"). Mae Rheoliadau 2011 ar ffurf drafft ar hyn o bryd ac nid ydynt eto wedi cael eu gosod gerbron y Senedd na Chynulliad Cenedlaethol Cymru o dan adrannau 2(8) a 2(9)(d) ac (e) o Ddeddf Atal a Rheoli Llygredd 1999, para 2(2) o Atodlen 2 i Ddeddf y Cymunedau Ewropeaidd 1972 ac adran 59(3) o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, er mwyn eu cymeradwyo drwy benderfyniad. O ganlyniad, nid ydynt eto wedi cael eu gwneud fel offeryn statudol drafft y DU.

2.1 Mae adran 14 o Ddeddf Dehongli 1978 yn datgan os bydd Deddf yn rhoi'r pŵer i wneud is-ddeddfwriaeth, y bydd yn ymhyg ei bod yn rhoi'r pŵer i ddiwygio unrhyw offeryn a wneir o dan y pŵer, oni bai ei bod yn nodi bwriad i'r gwrthwyneb. Fodd bynnag, gan mai ar ffurf drafft yn unig y mae Rheoliadau 2011, ac nad ydynt wedi'u gosod na'u gwneud eto, mae'n amheus a fyddai pŵer o'r fath yn ymhyg yn yr achos hwn. O ganlyniad, gellir diwygio Rheoliadau 2011 cyn eu gosod a'u gwneud yn gywir fel offeryn statudol.

(Rheolau Sefydlog 15.2(i) a (ii) – "ei bod yn ymddangos bod amheuaeth a yw'n "intra vires"; a "ei bod yn ymddangos ei fod yn gwneud defnydd anarferol neu annisgwyl ar y pwerau a roddwyd gan y deddfiad y mae wedi'i wneud neu y mae i'w wneud odano".)

3. Dim ond yn y Saesneg y darperir y Rheoliadau hyn.

(Reol Sefydlog 15.2(ix) – "nad yw wedi'i wneud neu i'w wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg".)

4. Oherwydd testun coll, nid yw rheoliad 8 (Canolfannau casglu ar gyfer bwydo mewn cysylltiad ag Erthygl 18(1) o Reoliad Rheoli'r UE) yn glir. Ai 'for' yw'r gair coll rhwng "a processing plant for Category 2 material is authorised as a collection centre for Category 2 material" a [for] "the purposes of Article 18(1) of the EU Control Regulation...".

(Reol Sefydlog 15.2(vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni

gofynion statudol".)

5. Nid yw paragraff (a) o Reoliad 12 (Hysbysiadau awdurdod cymwys mewn perthynas â chofrestru) yn darllen yn gywir ac, oherwydd hynny, mae diffyg eglurder, gan fethu â chadarnhau darpariaethau hysbysu effeithiol ynghylch y gweithredwr.

6. Mae paragraff 1 o reoliad 16 (Y weithdrefn apelau) yn cyfeirio, yn anghywir, at wneud "hysbysiad" yn rheoliad 15(2), yn hytrach na "penderfyniad".

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

7. Mae is-baragraff (b) paragraff (1) o reoliad 21 (Yr awdurdod gorfodi) yn cyfeirio at Ddeddf 1984 (y cyfeirir ati unwaith yn unig) heb ei diffinio tan baragraff (6) sy'n ymddangos yn y dudalen ddilynol. O ganlyniad, o gofio mai dim ond unwaith y cyfeirir at Ddeddf 1984 ac y caiff ei diffinio ar y dudalen ddilynol, mae'r cyfeiriad at y Ddeddf fel Deddf 1984 yn ddiangen a gellir rhoi'r diffiniad y tro cyntaf y mae'n ymddangos er mwyn rhoi eglurder i'r darlennydd.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

8. Mae Atodlen 1 (Gofynion sgil-gynhyrchion anifeiliaid), paragraffau 9 a 10, yn cyfeirio at "Registration of operators, establishments and plants" ac "Approval of establishments and plants" yn y drefn honno, pan ddylai'r darpariaethau gyfeirio at "Registration of operators, establishments **or** plants" ac "Approval of establishments **or** plants" yn y drefn honno er mwyn adlewyrchu teitlau priodol Erthyglau 23 a 24 o Reoliad Rheoli'r UE.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

9. Mae Atodlen 1 (Gofynion sgil-gynhyrchion anifeiliaid), paragraff 11 yn cyfeirio at "General hygiene conditions" ond teitl cywir Erthygl 25 o Reoliadau Rheoli'r UE y cyfeiria ato yw "General hygiene requirements".

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

10. Mae colofn 3 o baragraff 23 (Rheoli dosbarthu) o Atodlen 1 (Gofynion sgil-gynhyrchion anifeiliaid) yn cyfeirio yn anghywir at Reoliad Rheoli'r UE er bod yr Erthyglau y cyfeiria colofn 3 atynt (Erthyglau 11, 12 a 31 yn y drefn honno) yn ymwneud â Rheoliad Gweithredu'r UE mewn gwirionedd.

11. Mae paragraff 17(b) o Atodlen 2 (Gofynion sgil-gynhyrchion anifeiliaid) sy'n diwygio Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Deillio o Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) 1996 ("Rheoliadau Anifeiliaid 1996") yn cyfeirio at baragraff 15 fel y paragraff gofynnol sy'n ymdrin ag anifeiliaid hela gwyllt, ond rhif y paragraff sy'n ymdrin ag anifeiliaid hela gwyllt yn Rheoliadau 1996 yw paragraff 13. Mae'r paragraff yn Atodlen 3 o Reoliadau 1996 sy'n ymdrin ag anifeiliaid hela gwyllt wedi'i rifo'n anghywir fel paragraff 13. Dylai fod eisoes wedi'i rifo fel paragraff 15, felly, yn y lle cyntaf, mae angen diwygio'r paragraff i roi'r rhif cywir iddo, sef 15, cyn y bydd y diwygiad presennol a gynigir gan reoliad 17(b) yn y Rheoliadau presennol yn gweithredu'n effeithiol.

(Rheol Sefydlog 15.2(vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

12. Mae paragraph 19 o Atodlen 2 o'r Rheoliadau hyn, sy'n diwygio Gorchymyn Clwy'r Traed a'r Genau (Cymru) 2006 ("Gorchymyn 2006"), yn cyfeirio at fewnosodiad i erthygl 2(1) (Dehongli) o Orchymyn 2006, ond yr erthygl gywir sy'n ymdrin â darpariaethau dehongli yng Ngorchymyn 2006 yw erthygl 3.

(Rheol Sefydlog 15.2(vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

13. Nid yw ffurf y geiriad y mae'n angenrheidiol ei disodli yn ôl paragraff 20 o Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn gan ffurf newydd o fewn erthygl 26 (Lladd; Rheoli deunydd ysgarthol) o Orchymyn 2006 yn bodoli eisoes yn ei chyfanrwydd o fewn erthygl 26. Mae paragraff 20 yn datgan mai'r geiriad presennol o fewn erthygl 26 yw hyn: "point 5 of Section II in Part A of Chapter III of Annex VIII to Regulation (EC) No. 1774/2002 of the European Parliament and of the Council laying down health rules concerning animal by-products not intended for human consumption, as amended". Fodd bynnag, dyma'r geiriad cywir: "point 5 of Section II in Part A of Chapter III of Annex VIII to Regulation (EC) No. 1774/2002 and under the authority of a licence granted by the National Assembly of Wales".

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – "ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol".)

14. Mae paragraffau 21 i 23 o Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn, sy'n disodli un ffurf o eiriau am ffurf newydd o fewn Gorchymyn 2006, yn cyfeirio at y geiriad sydd i'w ddisodli fel y'i diwygiwyd - "as amended". Er enghraifft, mae paragraff 21 yn disodli'r geiriau, "Regulations (EC No. 1774/2002, as amended", er nad yw'r geiriau "as amended" i'w cael yn erthygl 27(2)(c) ("Lladd: ynysu pethau sy'n debygol o ledaenu clefyd"). O ganlyniad, ni chaiff amcanion y disodli eu cyflawni. Ni chaiff Rheoliad (EU) Rhif 1069/2009, sy'n disodli EC Rhif 1774/2002 pan gaiff ei fewnosod, ei fewnosod fel y'i diwygiwyd - "as amended".

Mae disodli fel hyn yn digwydd naw gwaith o fewn Gorchymyn 2006 a byddant yn methu bob tro gan nad ydynt yn gywir.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – “ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol”.)

15. Mae paragraff 27 o Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn, sy'n diwygio Rheoliadau Anifeiliaid a Chynhyrchion Anifeiliaid (Mewnforio ac Allforio) (Cymru) 2006 (“Rheoliadau Mewnforio ac Allforio Anifeiliaid 2006”), yn rhoi darpariaeth newydd yn lle paragraff 7 (Gwastraff anifeiliaid) yn Rhan 1 o Atodlen 3 i Reoliadau Mewnforio ac Allforio Anifeiliaid 2006. Mae'r ddarpariaeth newydd wedi ei rhifo'n anghywir fel paragraff 8. Gan ei bod yn mynd yn lle paragraff 7, dylai hefyd gael ei rhifo'n baragraff 7.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – “ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol”.)

16. Mae paragraff 41 o Atodlen 2 i'r Rheoliadau hyn yn cyfeirio at is-baragraff (1) o fewn paragraff (2) o erthygl 14 o Orchymyn Ffliw Adar (H5N1 mewn Dofednod) (Cymru) 2006 (Gorchymyn Adar 2006), sydd i fynd yn lle paragraff 2 presennol erthygl 14. Mae is-baragraff 2 yn datgan na chaniateir i archwilydd milfeddygol nac i archwilydd sy'n gweithredu o dan gyfarwyddyd archwilydd milfeddygol roi na chyfarwyddo rhoi trwydded o dan is-baragraff (1). Nid yw is-baragraff (1) o baragraff (2) o erthygl 14 yn cyfeirio at roi na chyfarwyddo rhoi trwyddedau, ac felly mae'r cyfeiriad at is-baragraff (1) yn anghywir.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – “ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol”.)

17. Cyfeiria Atodlen 3, colofn 1 o'r Rheoliadau hyn at Reoliadau Sgîl-gynhyrchion Anifeiliaid (Cymru) “200”, sydd i'w dirymu. O ganlyniad, nid yw'n hysbys pa Reoliadau y bwriedir eu dirymu.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – “ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol”.)

18. Nid yw'r Rheoliadau Cynhyrchion sy'n Dod o Anifeiliaid (Mewnforion Trydydd Gwledydd) (Cymru) 2006 (“O.S. 2006/376”) yn bodoli a / neu mae'r enw a'r cyfeirnod O.S. yn anghywir. Mae O.S. 2006/376 yn cyfeirio at “Penalty Charges (Exemption from Criminal Proceedings) Regulations (Northern Ireland) 2006” a'r “Stirling (Electoral Arrangements) Order 2006” yn y drefn honno. O ganlyniad, nid yw'n sicr pa Reoliadau y bwriedir eu dirymu.

(Rheol Sefydlog 15.2 (vi) – “ei bod yn ymddangos bod gwaith drafftio'r offeryn neu'r drafft yn ddiffygiol neu ei fod yn methu â bodloni gofynion statudol”.)

Rhagoriaethau: Craffu

O dan Reol Sefydlog 15.3, gwahoddir y Cynulliad i roi sylw arbennig i'r offeryn a ganlyn:

1. Pŵer i gael mynediad: Goblygiadau hawliau dynol

Mae'r pwynt adrodd hwn wedi'i seilio ar y rhagdybiaeth y bwriadwyd drafftio rheoliadau 24 a 25 fel y maent yn ymddangos. Os oedd yn fwriad gwneud rheoliad 24 yn ddarostyngedig i reoliad 25, mae'r broblem yn ymwneud â'r drafftio yn hytrach na'r bwriad, a dylid cywiro'r drafftio cyn i'r pŵer gael ei gamddefnyddio.

Rhaid i'r weithred o chwilio ty anedd heb warant o dan reoliad 24 o'r Rheoliadau hyn fod yn gyfreithiol er mwyn cyflawni'r amcan a fwriadwyd. Nid yw'r pŵer i gael mynediad o fewn rheoliad 24 yn gwneud y mynediad yn ddiabyddol ar wneud cais am warant o dan reoliad 25, ac nid yw'n ei gwneud yn ofynnol rhoi hysbysiad i feddiannydd y ty anedd cyn hynny ychwaith. Gellir cymharu'r ddarpariaeth hon â Rheoliadau Wyau a Chywion (Cymru) 2010 sy'n gofyn am roi cyfnod o rybudd sydd heb fod yn llai na 24 awr i'r meddiannydd. Fodd bynnag, o dan yr amgylchiadau hynny, pe na bai'r meddiannydd yn bresennol yn y fangre pan roddwyd yr hysbysiad, byddai'n bosibl na chafodd unrhyw hysbysiad o'r bwriad i gael mynediad, a byddai hynny gyfystyr â mynnu'r pŵer mynediad fel hawl, fel yn y Rheoliadau hyn.

1.2. A yw'r mynediad a'r amharu ar breifatrwydd gymesur â'r nod cyfreithiol? Y nod cyfreithiol yma yw sicrhau cydymffurfio â'r Rheoliadau, a thrwy hynny atal trosedd. Byddai person sy'n euog o dorri rheoliad 17(1) (Tramgwydd mewn perthynas â Rheoliad Rheoli'r UE) a 18 (Tramgwydd rhwystro) o dan reoliad 20 yn agored, o'i gollfarnu'n ddiannod, i ddirwy heb fod yn uwch na'r uchafswm statudol, neu i'w garcharu am gyfnod heb fod yn fwy na thri mis, neu i'r ddau; neu, o'i gollfarnu ar ddiad, byddai'n agored i ddirwy neu i'w garcharu am gyfnod heb fod yn fwy na dwy flynedd, neu i'r ddau.

1.3. Felly a yw'r pŵer i gael mynediad i dy anedd heb warant a heb rybudd gymesur â difrifoldeb y drosedd, er enghraifft rhwystro person awdurdodedig? Cymharer, er enghraifft, y sefyllfa pan fydd yr Heddlu yn cael mynediad i eiddo heb warant dim ond os bydd digwyddiad difrifol a pheryglus wedi bod, fel tarfu ar yr heddwch neu rwystru cadw heddwch, gorfodi gwarant arestio, arestio person mewn cysylltiad â thramgwyddau penodol, dal rhywun sydd wedi dianc o'r ddalfa, ac achub bywyd neu atal difrod difrifol i eiddo.

1.4. Efallai yr hoffai'r Pwyllgor ystyried y canlynol:

Roedd Cod Ymarfer y Bil Pwerau i gael Mynediad, a oedd yn berthnasol i eiddo preifat yn ogystal ag eiddo busnes, yn datgan hyn: “Any exercise of a power of entry to private property is likely to involve a conflict with the right to private life guaranteed by Article 8 of the ECHR.” Dim ond pan fydd ei angen i gyflawni ei amcanion y dylid defnyddio pŵer i gael mynediad heb gydsyniad, a rhaid i'r ffordd y defnyddir y pŵer fod cymesur â'r diben hwnnw. Nid yw'r Bil wedi dod yn gyfraith, ond y bwriad oedd iddo ddarparu ar gyfer rheoleiddio'r pŵer i gael mynediad mewn cysylltiad â'r ddeddfwriaeth gynradd a'r is-ddeddfwriaeth a ragnodwyd ynddo.

1.5 Mae Llys Hawliau Dynol Ewrop yn edrych yn ddifrifol ar bwerau mynediad, chwilio a chipio. Mae'r pwerau hyn yn ymyrryd â bywydau pobl, ac er mwyn cyflawni gofynion erthygl 8(2) o Gonfensiwn Hawliau Dynol Ewrop, rhaid cael cyfiawnhad clir bod angen ymyrryd â hawl person i gael parch am ei fywyd preifat a'i gartref. Rhaid i'r fframwaith deddfwriaethol ar gyfer y pwerau hyn ddarparu digon o gamau diogelu effeithiol, felly, i sicrhau nad yw'r pŵer yn cael ei gamddefnyddio yn ymarferol. Bydd y ffaith a yw'r camau diogelu yn y Bil yn ddigon i fodloni gofynion erthygl 8(2) o'r Confensiwn yn dibynnu ar natur, cwmpas a hyd y pwerau mynediad, chwilio a chipio arfaethedig, amgylchiadau eu hawdurdodi, yr unigolion a awdurdodir i'w harfer, a'r rhwymedïau sydd ar gael gan ddeddf gwlad. Rhaid i unrhyw unigolyn y mae'r pwerau hyn yn cael effaith andwyol arno allu cael mynediad i ddull effeithiol o unioni'r cam honedig a wnaed o ran unrhyw un o'i hawliau o dan y Confensiwn, fel y'i gwarantir gan erthygl 13 ohono.

1.6 Canfu'r Cyd-bwyllgor a oedd yn ystyried Bil y Llysoedd, Tribiwnlysoedd a Gorfodi wedyn ei fod yn cynnig y gallai asiant gorfodi ardstyedig, mewn rhai amgylchiadau, gael mynediad i unrhyw fangre berthnasol heb warant. Ystyr mangre berthnasol yw unrhyw fangre y mae'r asiant gorfodi yn credu'n rhesymol y mae'r dyledwr yn byw yno fel arfer, neu'n masnachu neu'n cynnal busnes yno (gan gynnwys mangre trydydd parti). Os yw'n fwiad cyfyngu'r pwerau i gael mynediad heb warant i'r fangre y cyfeirir ati yn y dyfarniad, gwarant neu writ perthnasol, roedd y Pwyllgor o'r farn y dylai hynny gael ei fynegi'n glir ar wyneb y Bil. Argymhellodd y Pwyllgor y dylid diwygio'r Bil i'r perwyl hwnnw a dywedodd ei bod yn bwysig sicrhau na chaiff y pwerau statudol newydd hyn eu camddeall na'u camliwio, a hynny er mwyn diogelu hawliau teuluoedd y dyledwyr a thrydydd partion yn erbyn ymyrraeth ddiangen neu anghymesur â'u hawl i gael parch am eu bywydau preifat.

1.7 Roedd y Pwyllgor yn croesawu gwelliant y Llywodraeth er mwyn egluro nad oedd defnyddio grym i gael mynediad eto i fangre a ddefnyddir i fasnachu neu i gynnal busnes heb warant yn ymestyn i ddefnyddio grym i gael mynediad i fangre na gwneud dim mewn mangre. Roedd y Pwyllgor o'r farn y byddai'r gwelliant yn sicrhau na fyddai unrhyw asiant gorfodi ardstyedig yn defnyddio grym rhesymol i gael mynediad i fangre a ddefnyddir yn llwyr neu'n rhannol fel eiddo preswyl heb gael awdurdod barnwrol o flaen llaw, ac y byddai'r gwelliant yn werthfawr gan y byddai'n diogelu hawliau dyledwyr a thrydydd partion i gael parch am eu bywydau preifat a'u cartrefi, fel y'i gwarantir gan erthygl 8 o Gonfensiwn Hawliau Dynol Ewrop.

1.8 Gan gadw'r uchod mewn cof, efallai na fydd chwilio ty annedd preifat heb warant yn unol â rheoliad 25 o'r Rheoliadau hyn yn gymesur er mwyn sicrhau nod cyfreithiol o dan y Rheoliadau hyn. O ganlyniad, gallai fod yn anghymesur i'r nod cyfreithiol a fwriadwyd a gall fod yn torri erthygl 8 o Gonfensiwn Hawliau Dynol Ewrop.

2. Oedi, torri'r rheol 21 diwrnod a darparu Rheoliadau yn Saesneg yn unig

Mae'r Rheoliad Ewropeaidd y bwriedir i'r Rheoliadau hyn eu gorfodi yn dyddio o fis Chwefror 2009 ac, o ganlyniad, mae dwy flynedd wedi mynd heibio pan fyddai deddfwriaeth wedi gallu cael ei gweithredu i roi effaith i ddibenion Rheoliad 2009 yr UE ("y Rheoliad Rheoli"). Er gwaethaf hyn, mae'r Rheoliadau hyn wedi torri'r rheol 21 diwrnod. Cafodd ymateb y Gweinidog i hyn ei roi mewn llythyr, dyddiedig 3 Mawrth 2011, a anfonwyd at y Llywydd, ac sy'n datgan "the requirement to breach the 21 day rule arises primarily because of delays in finalising the Implementing Regulations at an EU level, combined with further delays in finalising the legal text of the draft Statutory Instrument." Daeth Rheoliad Rheoli'r UE a Rheoliad Gweithredu'r UE i rym ar 4 Mawrth 2011. Fodd bynnag, gan wybod fod y Rheoliadau hyn yn dod i rym ar y dyddiad hwnnw, nid yw'n eglur pam na chafodd y Rheoliadau hyn eu paratoi a'u gosod yn gynharach er mwyn osgoi torri'r rheol 21 diwrnod.

2.1 Mae paragraff 4.13.2 o'r cylchlythyr Ymarfer Offerynnau Statudol (pedwerydd argraffiad, mis Tachwedd 2006) yn datgan bod y cyfnod 21 diwrnod i'w drin fel y cyfnod byrraf cyn y daw offeryn i rym. Mae'r Memorandwm Esboniadol yn datgan hyn: "due to the public and animal health risks associated with a prolonged enforcement gap, it is necessary to breach the 21 day rule and produce the S.I. in English only in this instance."

2.2 Ar y llaw arall, pan fydd offeryn yn creu tramgwyddau, fel yn yr achos hwn, mae'r rheol 21 diwrnod yn arbennig o bwysig gan ei bod yn rhoi ychydig o sicrwydd y gall aelodau o'r cyhoedd ddod yn ymwybodol o'u dyletswyddau cyfreithiol cyn iddynt ddod i rym. Yn yr achos hwn, cafodd y Rheoliadau eu gwneud ar 2 Mawrth a daethant i rym ddeuddydd yn ddiweddarach. Wrth i'r adroddiad drafft hwn gael ei baratoi ar 14 Mawrth, nid yw'r Rheoliadau hyn o hyd wedi'u cyhoeddi, ac felly nid oes gan unigolion unrhyw ffordd o wybod y gallent fod yn ymddwyn yn anghyfreithiol.

3. Anghymesuredd y gosb

Nid yw rheoliad 20 (Cosbau) o'r Rheoliadau hyn yn cyfyngu ar y cosbau mewn cysylltiad ag unrhyw un o'r tramgwyddau hyn. Felly, gallai person a gaiff ei gollfarnu o dramgwydd ddiannod yn unig o dan rheoliad 18(a) (Tramgwydd rhwystro) gael dirwy o swm hyd at yr uchafswm statudol (sef £5,000) neu ei garcharu am gyfnod heb fod yn fwy na thri mis, neu'r ddau. Er mwyn cymharu, yn ogystal â chael ei garcharu am gyfnod (a arferai fod yn un mis, ond sydd bellach yn 51 wythnos ers Ddeddf Cyfiawnder Troseddol 2003) gallai person a gaiff ei gollfarnu o'r dramgwydd ddiannod o rwystro'r heddlu'n fwiadol o dan adran 89 o Ddeddf yr Heddlu 1996 gael dirwy hefyd heb fod yn uwch na lefel 3, sy'n cyfateb i £1,000. Mae gwahaniaeth sylweddol yn swm y dirwyon y gellir eu rhoi am dramgwyddau tebyg. A yw'r gosb yn anghymesur â'r dramgwydd a gyflawnwyd?

Y Cynghorwyr Cyfreithiol
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol
Mawrth 2011

Ymatebodd y Llywodraeth fel a ganlyn

Rheoliadau Sgîl-gynhyrchion Anifeiliaid (Gorfodi) (Cymru) 2011

"Cafodd y Rheoliadau eu gwneud ar fyrder yn ôl cyfarwyddiadau penodol Swyddfa'r Prif Swyddog Milfeddygol er mwyn sicrhau na fyddai unrhyw fwch gorfodi rhwng dirymu Rheoliad EC 1774/2002 (ynghylch materion sy'n ymwneud â sgil-gynhyrchion anifeiliaid) a phan fyddai'r rheoliad a'i olynodd, Rheoliad EC 1069/2009, yn dod i rym ar 4 Mawrth 2011. Pe bai bwch gorfodi wedi bod, byddai rhai gweithgareddau a oedd yn agored i gosbau troseddol o dan Reoliad EC 1069/2009 o 4 Mawrth 2011 ymlaen wedi osgoi bod yn destun erlyniad. Yn ychwanegol, byddai bwch gorfodi wedi rhoi Gweinidogion Cymru mewn perygl y byddai'r Comisiwn wedi dwyn achos yn eu herbyn am dorri cyfraith Ewropeaidd.

Bwriad y llywodraeth oedd gwneud y Rheoliadau ar fyrder yn Saesneg yn unig gan dorri'r rheol 21 o ddiwrnodau i sicrhau na fyddai unrhyw fwch gorfodi. Y bwriad bob amser oedd i'r Rheoliadau uniaith Saesneg hyn fod yn fesur byrdymor dros dro, a fyddai'n cael ei ddilyn cyn gynted ag y byddai modd gan Reoliadau dwyieithog a fyddai'n dirymu'r Rheoliadau uniaith Saesneg. Bydd y Rheoliadau dwyieithog yn adlewyrchu i raddau helaeth Reoliadau DEFRA (pan fydd y rheini'n dod i rym yn Lloegr) er mwyn sicrhau bod darpariaethau gorfodi yn gyffredin eu natur drwy'r Aelod-wladwriaeth gyfan. Nid yw'n hysbys eto pryd y daw Rheoliadau DEFRA i rym, ond o ganlyniad i'r ffaith eu bod yn cael eu gweithredu'n hwyr, mae bwch gorfodi yn Lloegr ar hyn o bryd.

Mae'r llywodraeth yn dymuno pwysleisio yr oedd gwneud yn siwr nad oedd unrhyw fwch gorfodi drwy ddod â'r Rheoliadau i rym ar 4 Mawrth 2011 yn hanfodol i sicrhau bod unrhyw risgiau i iechyd anifeiliaid a iechyd dynol o faterion a oedd yn ymwneud â sgil-gynhyrchion anifeiliaid yn cael eu cadw i'r lleiaf posibl. Gallai risgiau o'r fath fod wedi bod yn ddifrifol ac os byddai deddfwriaeth heb gael ei gweithredu, ni fyddai wedi bod modd gorfodi cosbau yn erbyn toriadau o'r ddeddfwriaeth Ewropeaidd."